

Alex Boogers

**ONDER EEN HEMEL
VAN SPROETEN**

Uitgeverij Podium
Amsterdam

Genius Child

*This is a song for the genius child.
Sing it softly, for the song is wild.
Sing it softly as ever you can –
Lest the song get out of hand.*

Nobody loves a genius child.

*Can you love an eagle,
Tame or wild?*

*Wild or tame,
Can you love a monster
Of frightening name?*

Nobody loves a genius child.

Kill him – and let his soul run wild!

Langston Hughes

I

*'Not everything that is faced can be changed,
but nothing can be changed until it is faced.'*

James Baldwin

Het begon met een afwijzing.

Ik lag bij mijn moeder op haar borst, na een bevalling van drieëntwintig uur. De verloskundige had haar met een opgeluchte en vreugdevolle blik aangekeken, maar het was mijn vader die als eerste sprak: 'Dat gedrocht is niet van mij.' Daarna verliet hij de kraamkamer.

Ik was te groot en te zwart, zei mama, en ik had geen karakteristieke familietrekken die mijn vader kon herkennen. Hij was lichtgekleurd, verijnd, pezig, en hoewel mama donkerder was dan hij, was ook zij slank, met de armen en benen van een balletdanseres, en een hoog, rimpelloos voorhoofd, zoals Nefertiti, de koningin van het oude Egypte.

'Papa was vooral bang,' zei mama. In de jaren daarna gaf hij mij veel namen, maar nooit die van zoon, en ook noemde hij mij niet bij mijn echte naam. Mama zegt dat ik me dit onmogelijk kan herinneren, maar dat ligt eraan, denk ik. Als iemand hard en lang genoeg iets bij je naar binnen ramt, laat dat een litteken na, een stempel, een afdruk. Hoewel je niet meer precies weet hoe je eraan bent gekomen, blijft het weefsel hard, stug en weinig elastisch. Het gevoel dat je had toen je het litteken kreeg zit in het weefsel opgesloten, en dat blijft bij je. Dat voel je. Je kunt het lezen, als braille. Je geeft het gevoel door aan je kinderen. Het wordt een erfenis, zoals de striemen op de ruggen van onze voorouders. Je wordt er elk moment weer aan herinnerd. Mama zei: 'Je bent mijn knappe jongen.'

Mama geloofde dat ik voorbestemd was om grootse daden te verrichten, maar mijn vader wilde er niets van weten. 'De grootse

daden in deze buurt bestaan uit moord, diefstal en ongewenste zwangerschappen. We passen er perfect tussen.'

We woonden in een lange, fantasieloze straat met grofvuil dat elke week tegen de lantarenpalen voor onze flat werd gezet zodat de vuilniswagen het kon ophalen. Veel troep werd op straat gooid, ook als er geen vuilniswagen langskwam. Soms werden er op de hoek van de straat verroeste fietsframes neergezet, of doorgezakte, versleten bankstellen waarvan de voering er op allerlei plekken uitstak. Die rommel werd niet meegenomen door de vuilnismannen, zodat die troep soms maanden buiten bleef staan en de kinderen uit de buurt ermee gingen spelen.

Wij woonden in een flat die zou worden afgebroken om plaats te maken voor het zoveelste nieuwbouwproject. Veel flats waren al tegen de vlakte gegaan. In onze flat woonden ook blanke gezinnen, die volgens mijn vader te stom en te armoedig waren om een normaal huis te betrekken, anders woonde je als witte niet hier, tenzij je een Pool was.

In onze wijk woonden vooral Turken, Marokkanen, Surinamers en Antillianen, en die wisten niet beter, zei mijn vader, want zij hadden de laagste baantjes, als ze al werkten.

Toen ik op de kleuterschool zat bleef mijn vader steeds vaker van huis, en als hij thuiskwam was hij dronken en begon hij wild met mama te zoenen, die daar op dat moment helemaal geen zin in had, en dan gooide hij haar op bed of op de bank en brulde: 'Je houdt toch van baby's? Wil je er nog een? Kom dan! Kom maar hier, vieze slet! Je bent net zo stom als al die andere wijven!'

Ik zat onder de tafel en trok de franje van het kleed een beetje naar mij toe, zodat niemand mij zag, maar ik hoorde hoe mama hilde en kreunde, en als ze niet deed wat mijn vader beval, gaf hij haar een klap, en dan hoorde ik 'bonkebonkebonk' en het zachte gekreun van mama, die zich gedroeg als een lappenpop en zich

in elke richting liet bewegen. Als ze klaar waren liep mama wijdbeens naar de badkamer, en ik hield mij stil en wachtte tot mijn vader op de bank in slaap was gevallen. Dan kroop ik naar mama toe, hield zij mij stevig vast en drukte me tegen haar borst.

‘Het blijft niet zo,’ fluisterde ze, en ze wiegde mij zachtjes heen en weer, en daarna bracht ze me naar bed en zei: ‘Ga maar slapen, lieverd.’ Maar ik kon niet slapen. Ik was bang dat mijn vader wakker zou worden en dat alles weer van voren af aan zou beginnen. Het ritueel herhaalde zich zo’n drie keer in de week. Soms stond hij met zijn slungelige lijf, zijn zweterige gezicht en diepe frons, zijn plukkerige afro en zijn kroezige baard over mij heen gebogen en bekeek hij mij alsof ik een aandoening was. Overdag deed ik mijn best om niet door hem gezien te worden.

‘Als ik je niet zie of hoor, dan weet ik dat je me respecteert,’ zei hij. In de meeste gevallen negeerde mijn vader mij, en vaak was hij al weg als ik wakker werd, en als ik niet gewekt werd door het tumult in huis, lag ik alweer in bed voordat hij thuiskwam.

Op avonden waarop ik niet kon slapen zag ik hoe hij mama op de grond drukte en dan kroop hij weer over haar heen en zei: ‘Van wie is die zwartjoekel? Nou? Welke kraai is hier stiekem naar binnen gevlogen? Zeg het me! Zeg het me, godverdomme!’

In het begin schreeuwde mama: ‘Geen ander. Geen kraai! Echt niet. Waarom geloof je mij niet!’ Maar hoe harder mama schreeuwde, des te harder sloeg hij haar, en daarom zei ze op een bepaald moment niets meer. Ze zoog haar lippen naar binnen en draaide haar gezicht van hem weg terwijl hij zijn hand tegen haar keel hield en hijgde: ‘Voel je dit! Zeg het dan! Voel je dit!’ En dan scheurde hij haar jurk en duwde hij zijn heupen een aantal keer tegen haar naakte lijf aan terwijl hij tegen haar bleef praten. Hij hijgde en praatte, hijgde en praatte. Daarna verdween ze weer naar de badkamer.

Ik weet niet precies hoe oud ik was toen ze voor het eerst tegen

me zei dat ik mij nergens iets van moest aantrekken. Ik begreep daar niets van. Probeerde ze mij te sussen? Wist mama hoeveel woede ik in mij had?

‘Ik weet dat het moeilijk is. Bedenk dat je alleen maar gebroken kan worden als je gelooft in de slechte dingen die iedereen over je zegt. Hoor je me, lieverd?’

Toen ik negen was paste ik niet meer onder de tafel en besloot ik om niet meer in mijn kamer te blijven als mijn vader dronken thuiskwam. Ik hoorde de bank kraken en mijn moeder trapte tegen de salontafel. Een glas viel aan diggelen. Ik liep de woonkamer in en brulde: ‘Nee, nee, nee!’ Mijn vader stopte heel even, hield zijn elleboog tegen mama’s borst gedrukt en keek om. ‘Wat moet je, mestkever!’ brulde hij. ‘Verdwij uit mijn ogen!’ Maar ik bleef in het midden van de woonkamer staan, en toen hij zich weer omdraaide, sprong ik op zijn rug, hield ik mijn arm rond zijn nek, vouwde mijn andere arm om mijn vuist en trok die zo hard mogelijk aan. Ik hoorde mijn vader hijgen en kreunen, en ondanks dat hij mij probeerde te grijpen liet ik niet los en klemde ik mijn knieën rond zijn lijf als een aapje dat prompt op zijn rug was gesprongen. Mijn moeder kroop onder hem vandaan. Ik zag dat de scherven krassen hadden gemaakt in haar huid, maar ze gaf er niet om en ze stond op, waardoor het leek of ze oorlogskleuren op haar armen had geverfd, zoals indianen dat doen. Mijn vader draaide zich op zijn rug, pakte mij bij mijn haren en sloeg met zijn vuist in mijn gezicht, zodat ik op de grond viel. De geluiden werden dof en de woonkamer begon te draaien. Op dat moment sloeg mama hem met een kandelaar tegen zijn hoofd.

De stilte die daarop volgde maakte mama angstig. Ze dook naar mij toe en graaide mij van de grond, maar ik was toen al veel te groot en te zwaar voor haar.

‘Zeg *wat!*’ schreeuwde ze toen ze naast me neerknielde. ‘Zeg

wat! En ik zag hoe mijn vader op de grond lag. Een rode stip naast zijn hoofd vloeide uit in de vloerbedekking en werd groter en groter, totdat het een plas werd, die langzaam door het tapijt werd opgezogen, en daarna dacht ik aan alles wat mama had gezegd, en ook aan wat mijn vader had gezegd. Nadat de burens de politie hadden gebeld, omdat ze het gestommel, het geschreeuw en het geluid van gebroken glas hadden gehoord, namen de agenten mama en mij mee, eerst naar een ambulance die even later voor de deur verscheen, en toen naar het ziekenhuis. Mijn vader werd met een andere ambulance meegenomen, en daar ontwaakte hij. De agent die was meegereden vertelde ons later dat mijn vader meteen wild om zich heen begon te schoppen en slaan. Daarna werd hij weer duizelig en toen kalmeerde hij, en de agent had gezegd: 'We zijn nog niet klaar met u.'

Misschien gebeurde het daar, in de woonkamer, kort nadat mijn vader mij had neergeslagen, of later, toen de agenten tegen mama en mij zeiden dat mijn vader ons niet meer zou lastigvallen, of nog later, toen mama en ik onder toezicht van de staat kwamen te staan. Toen dacht ik aan wat mama had gezegd dat ik moest bewaren wie ik was, diep vanbinnen, en daarna kreeg ik geen woord meer over mijn lippen. Vanaf dat moment sprak ik niet meer, en hoe langer ik erover nadacht, hoe beter het leek te kloppen. Mijn woorden brachten ongeluk en ellende. Het had geen zin om iets te zeggen. Toen ik voor het eerst opstond tegen mijn vader en 'NEE, NEE, NEE!' brulde, resulteerde dat in geschreeuw, geweld en bloed, en daarna heb ik mijn vader nooit meer gezien.

'De bron van alle ellende,' had hij mij genoemd, en ik geloofde dat hij gelijk had, want na mijn geboorte begon hij met drinken en stopte mama met lachen. Ze zei: 'Je bent zo groot omdat je alles binnen in mij hebt opgegeten.' Over mijn vader zei ze: 'Hij is een egoïst, we zijn beter af zonder hem.' Maar ik dacht: ooit was je gelukkig met hem. Voordat ik er was. De mevrouw van de Kin-

derbescherming, die steeds zei: 'Noem mij toch gewoon Karin, lieverd, zeg maar: Ka-rin!', deed er alles aan om ervoor te zorgen dat ik weer ging praten, maar eerst wilde ik het niet, want ik was bang voor de gevolgen die het zou kunnen hebben, en daarna werd het een gewoonte. Eigenlijk hield ik ook van de stilte in mijn hoofd, en na een tijdje hoorde ze bij mij, zoals mijn donkere huidskleur, of mijn lengte, of mijn schoenmaat.

Ik moest allerlei opdrachten uitvoeren en tests maken, en sommige artsen bleven maar zeggen dat er iets mis was met mijn hoofd, ook al hadden ze geen echte bewijzen, en daarom wees mijn moeder al die onderzoeken van de hand.

'Jullie gissen maar wat, jullie weten niets,' zei ze. 'Hij zal jullie allemaal verbazen.'

Na drie jaar sprak ik voor het eerst weer. Het was geen formeel moment. Het ging vanzelf. Het buurmeisje dat onder mij was komen wonen ging naar dezelfde basisschool als ik en stroomde in het laatste jaar nog in. Toen ze zich voorstelde en zei dat ze 'Amy' heette vroeg ze: 'En jij?' Ik vond het fijn dat ze nergens een punt van leek te maken. Ze wist niets van mijn achtergrond. Ze kende onze geschiedenis niet.

'Harvey,' zei ik. Mijn stem klonk zwaar en hees en raspend. Die middag werd ik voor het eerst in elkaar geslagen op het schoolplein. Zelfs de zwarte kinderen in de klas kwamen niet voor mij op. Niemand leek mij te vertrouwen, want nu zagen ze mij ineens praten. Was ik dan toch niet stom? Had ik gedaan alsof? Ze gaven mij al heel lang allerlei namen, waarbij 'stomme neger' op één stond in de top drie van de witte kinderen.

Na schooltijd wachtten ze me op en besprongen ze me van achteren. Ik probeerde een reden te verzinnen waarom ze het deden. Was ik te groot en te bedreigend? Misschien had ik niets tegen Amy moeten zeggen. Mama was zielsgelukkig toen Amy zei dat ze

gewoon met mij had gepraat, maar de wereld was er nog altijd niet klaar voor. Het was al erg genoeg als je zwart was, en als je groot en zwart was, was je nog gevaarlijker, en als je ook nog met iedereen praatte alsof je een gewoon mens was, dan kon je elk moment de wereld overnemen.

Amy zei dat het niets met mij te maken had, maar met de jongens. Ik wist niet of dat waar was. Niemand leek zich prettig te voelen in mijn aanwezigheid. De witte jongens niet, want zij zagen me als een bedreiging. De zwarte kinderen niet, want zij hadden het al zwaar genoeg zonder dat ik alle vooroordelen bevestigde. Zelfs de meeste docenten mochten me niet. Ik was de grootste van de klas, eigenlijk de grootste van de school, en dat vonden de kinderen en soms zelfs de ouders angstaanjagend. Tijdens de jaarlijkse rapportbespreking hadden veel ouders aan de directeur gevraagd waarom ik eigenlijk naar die school ging.

‘Is er geen bijzonder onderwijs voor jongens zoals hij?’

‘Wat voor jongens zijn dat?’ vroeg de directeur. ‘Zwartjes?’

‘Wat? God, nee, maar hij heeft toch een verstandelijke beperking en wie weet wat er gebeurt als hij boos wordt. Heeft u gezien wat een kolos het is?’

Maar omdat de artsen niets konden bewijzen, en omdat mijn rapporten heel veel ‘Wat goed! Ga zo door!’-aanbevelingen hadden en de schoolleiding niets had aan te merken op de score van mijn Cito-toets, vond mama dat ik na de basisschool gewoon naar het reguliere voortgezet onderwijs moest gaan. Er was niemand die daar iets tegen in kon brengen.

Ook toen hield ik nog altijd van de stilte in mijn hoofd. Praten bleef een probleem. Niet zozeer voor mij, maar voor mijn omgeving. Ik had als kind geleerd dat je mensen steeds moet geruststellen. Als je geen bedreiging wilt vormen, dan moet je je aanpassen. Als je groot bent, maak je dan klein. Als je zwart bent, maak jezelf dan witter, en als je praat, probeer dan te kalmeren.

Als je niet praat, raken mensen bezorgd. Als je zwart bent in een witte wereld, dan boezem je angst in. De grootste angst van een zwarte jongen is dat als hij 's avonds laat de bus uitstapt er tegelijk met hem een blank meisje uitstapt en het toeval wil dat zij dezelfde kant op moet als hij, waardoor het lijkt of hij haar achtervolgt. Niet alleen voor het meisje, maar ook voor de zwarte jongen zijn dat onheilspellende minuten. Hij vraagt zich af wanneer ze sneller zal gaan lopen, of ze nerveus wordt en van haar vaste route zal afwijken, en hij bidt dat ze niet zal gaan schreeuwen. *Alsjeblieft, niet schreeuwen!*

Ik heb ontdekt dat er veel bange mensen zijn. 'Angst regeert de wereld,' zegt mama. Ik geloof dat ze gelijk heeft. Maar soms, heel soms, ontmoet je een heel puur mens, zoals Amy.

Nu had ik voor het eerst tegen haar gesproken en daarom vroeg mama of zij af en toe bij ons op bezoek wilde komen. Dat zou mij aanmoedigen.

'Hij zal iedereen verbazen,' zei mama tegen Amy.

'Dat geloof ik,' antwoordde ze.

Ondanks het feit dat ik werd gepest, en dat we in een pittige buurt woonden waar iedereen tegen elkaar aan botste, hield ik van het leven met mama. Amy kwam regelmatig bij ons op bezoek, en ik vond het fijn hoe ze mij probeerde te helpen. Ik hield van mama en ik leerde zelfs houden van de kreupele Angelo, onze Italiaanse buurman, die in boeken las over duizend-en-een andere werelden, die hij allemaal met mij wilde delen. 'Wees een Da Vinci!' brulde hij. 'Wees godverdomme een Da Vinci!' En daarna begon hij weer te rochelen en spuugde hij op straat. Als ik bij hem op bezoek kwam, gooide hij zijn etensresten over het balkon, die op het grasveld achter zijn flat belandden.

'Voor de vogeltjes,' zei Angelo. Ik keek naar beneden hoe de meeuwen, eenden en duiven zich als kannibalen op de kippenbot-

jes stortten. Wat ze lieten liggen werd opgevreten door de ratten die vanuit de bosjes heen en weer schoten. Daarna zei hij: 'Kom, ik heb een boek voor je.'

Angelo had altijd een boek voor mij, ook al dachten ze op school dat ik te traag was en dat lezen een probleem zou worden. Mijn cijfers bewezen het tegendeel. Toen mijn rapport werd besproken zat ik alleen aan een tafeltje met twee juffrouwen. De ene had tijdens haar lessen weinig geduld met me en zei: 'Zijn moeder kon niet komen. Ze vond dat we het maar met hem moesten bespreken.'

'Met z'n cijfers is in elk geval niks mis,' zei de andere verbaasd, alsof ze niet wist hoe goed ik mijn best deed.

'Ongelooflijk, hè?' zei de ongeduldige. 'Knap hoor, jongen!'

Ze keken allebei naar me en glimlachten.

Daarna mocht ik gaan.

Mama zei dat mensen niet konden wachten om mij in een hokje te stoppen, maar dat ze ervoor zou waken. Ze zei dat ik het idee van 'de stomme zwarte' moest bestrijden, maar ik vond het eigenlijk niet zo heel erg. Zo verwachtte niemand iets van me en kon ik nadenken over een heleboel andere dingen. Ik herinnerde mij de woorden van mijn vader: stilte en onzichtbaarheid betekenen dat je respect hebt voor je omgeving.

Mama zei: 'Als je blank was geweest, zouden ze hebben gezegd dat er veel in je omgaat, dat je een genie bent dat broedt op unieke gedachten. En dat is wat je voor mij bent, hoor je wat ik zeg?'

'Ja, mama.'

'Een genie, zeg ik.'

'Een genie,' zei ik.

Ze legde haar hoofd even tegen mijn borst. Ik hoorde haar stem trillen in mijn lijf. Misschien was ze toch niet helemaal zeker van haar zaak, maar wilde ze me dat niet laten merken.

'Je bent een geweldige jongen en je gaat het goed doen.'

Ik ontdekte dat als je maar lang genoeg je mond hield iedereen zijn of haar bedoelingen liet zien. Mama wilde dat ik zou slagen en ik had haar beloofd dat ik mijn best zou doen.

Zo eindigde mijn periode op de basisschool, met een goed rapport en leraren die niet goed raad met me wisten.

Angelo benadrukte de woorden van mama en weigerde te accepteren dat ik zijn boeken niet zou kunnen lezen. Ik hielp hem vaak met het dragen van zijn boodschappen en dan bleef hij zich erover opwinden.

‘Waarom zou je je laten tegenhouden, door wie dan ook?’ zei hij. ‘De meeste mensen zijn erop uit om je een kloterig gevoel te geven. Als je dan toch iets van jezelf moet vinden, waarom geloof je er dan niet in dat je precies datgene zal worden wat je zelf wilt? Waarom zou je geen boeken kunnen lezen? Waarom zou je ze godverdomme niet kunnen schrijven? Waarom zou je geen uitvinder kunnen worden? Of arts?’

Hij bereidde elke woensdag gehaktballen, en de volgende dag sneed hij plakken van het gestolde vet, die hij op een paar sneetjes wit brood deed en at als lunch. Als ik bij hem op bezoek was bood hij aan om ook een boterham voor mij te maken, maar mama vertrouwde zijn kookkunsten niet en zei elke keer tegen Angelo: ‘Voed zijn geest, dat is meer dan genoeg.’

Angelo woonde een paar straten verder van ons vandaan, in eenzelfde soort flat. Zijn appartement had hij gevuld met boeken nadat Thea, zijn zwaarlijvige vrouw, meer dan tien jaar geleden was gestorven aan gesprongen maagpoliepen.

‘Ze had eerst een stoma,’ zei hij, ‘maar alles rotte weg. Stinken dat ze deed! Niet te harden.’

De doktoren verzekerden hem dat de geur bij de stoma hoorde, maar hij geloofde er niets van. Haar lichaam was volgens hem al aan het rotten, en uiteindelijk kreeg hij gelijk. ‘In het begin een lie-

ve vrouw,' zei hij, 'maar ik moest me half doodwerken van haar. Zo heb ik mijn rug verwoest. De heks is niet blijven hangen om mijn geklaag aan te horen.'

Hij haalde zijn schouders op en gaf een knikje naar zijn verzameling boeken.

'Als je kreupel bent zoals ik,' zei hij, 'dan kun je alleen door die vensters nog naar buiten kijken.'

Alles veranderde toen Amy naar het meer ging waar ze de oude man tegen het lijf was gelopen. Kort daarna ging ze niet meer naar school. En vanaf dat moment ging het bergafwaarts. Sommigen zeggen dat het door onze buurt kwam. Je weet pas wat een buurt kan doen als je er echt woont, en als je er niet woont, dan denk je al snel dat iedereen overdrijft, of dat zulke wijken niet bestaan in Nederland, maar iedereen die er woont weet precies hoe het is, en daarom zeggen de jongens op straat vaak: 'Je weet toch.' En iedereen weet het. Iedereen in de buurt. De jongens weten hoe hun ouders zijn en hun ouders weten hoe moeilijk het is om de eindjes aan elkaar te knopen. Daarbuiten wonen de mensen voor wie het leven aan komt waaien, en die beweren vaak dat geluk of succes een keuze is. Dat er voor iedereen een weg naar buiten is. Maar dat ligt eraan of je de kracht hebt om te blijven lopen, of dat je ergens vast komt te zitten en er niemand is die je komt helpen.

De oude man noemde mij 'de blauwe noot'.

'Je loopt tussen de regels, buiten de gebaande paden. Je bespiedt me, kijkt toe, en zegt nooit iets. En tegelijk hoor ik je, zie ik je, en ben je altijd aanwezig. Zoals een blue note in jazz.'

'Blue note?'

'Er is altijd ergens een blauwe noot, die je alleen kunt horen als je hem wilt horen. Je moet goed luisteren. Als je dat doet, buigt hij zijn klank om, speciaal voor jou. Dan wordt het een verhaal dat alleen aan jou verteld wordt.'

Op de laatste avond bij het meer, toen het allemaal misging, zei hij: 'Ze achten jou er niet toe in staat. Ze vinden iets van je, ze denken iets van je. Je telt niet mee. Juist daarom moet jij vertellen wat hier gebeurd is.'

'Nee, nee, nee!' brulde ik, en ik pakte hem vast bij zijn arm.

'Je bent de enige die het kan vertellen.' Hij rukte zich los en liep het bos in. Daar was hij vrij, zei hij. Eindelijk, eindelijk vrij. Het werd stil en donker, totdat de vogels met veel gekwetter opvlogen, en ik wist niet wat ik moest doen.

Er kwamen mensen aan en die zeiden: 'Vertel maar.' Ik dacht aan de woorden van de oude man, en misschien moest ik het doen. Alles wat ik had gezien, alles wat ik had bewaard, alles wat ik had onthouden, alles wat iedereen tegen mij had gezegd, ik moest het vertellen. Dit zou mijn getuigenis worden. Mijn bekentenis. Ik zou vertellen over mama en haar strijd, en over mijn vader, en over Angelo, en ik zou vooral de oude man zijn verhaal laten vertellen in zijn woorden, want dat had ik opgepikt uit de boeken van Angelo. Ik zou het vertellen op zijn manier, in de eerste persoon. Ik zou Amy aan het woord laten. Ik zou haar een stem geven, zoals die klonk in haar schrift. Ik zou het allemaal vertellen, ongeacht wat iedereen ervan zou vinden, en of ze me ervoor zouden veroordelen, en daartussendoor zou ik zelf bewegen, precies zoals de oude man zei dat ik deed. De kans was groot dat niemand mij zou geloven. Ze zouden zeggen dat ik een levendige fantasie heb. Maar ik moest het proberen. Mijn stem vinden. Mijn stem laten horen. Misschien had de oude man gelijk en was het tijd. 'Er is iets gebeurd,' zei ik.

1

Ze stond aan de rand van het meer toen ik haar voor het eerst zag, verstijfd, met haar voeten weggezakt in de zachte, okerkleurige klei. Het was schemerig. Kraaien vlogen voorbij en krasten schel en luid, en ik had voor de vierentwintigste dag geen ijsvogel gezien. Ik stond op van mijn schuilplaats om het meisje te helpen en in mijn notitieboekje had ik geschreven: *Ik zal je vinden, kleine koningsvisser. Ik heb je gezien. Je dacht vast dat ik je niet zou opmerken, of dat ik niet zou weten dat je je hier schuilhield. Ik zal je vinden. Ik zal bewijzen dat je bestaat.*

Het was de zomer van 2009 en het jonge meisje dacht na een paar weken waarin ze regelmatig mijn gezelschap had gezocht bij het meer, dat ik mijn lot eraan verbonden had, en dat mijn geluk weer zou aanvangen als ik de vogel zou zien. Ik moest om haar lachen. Ze leek zich zorgen om mij te maken, zoals alleen een dochter zich zorgen kan maken om haar vader.

‘We zijn omringd door duizend goddelijke wezens,’ zei ik. ‘Hoor je ze niet?’ Ze keek me aan met een blik vol ongeloof. Haar lange, donkere haren hingen in slierten langs haar schouders. Ik begreep haar wel. Wie luistert er nog naar een oude man?

‘Goddelijke wezens?’

‘Luister dan. Het gekwetter en getsjilp. Niemand neemt nog de tijd om te luisteren, dat is het probleem. De meeste mensen hebben alleen nog maar aandacht voor hun eigen gezeur. De waarheid is een schuw ijsvogeltje.’

Ze keek op.

‘Je meent dit?’

‘Natuurlijk meen ik het. Denk je dat ik gek ben? Als je een ge-

dachte over het leven probeert te vangen, en onverwacht lukt het je, en het is zo helder en duidelijk, zo overrompend en groots, dan is het alsof je even mocht spieken in het hoofd van God, en vervolgens kun je het aan niemand uitleggen, omdat het belachelijk klinkt.

‘Zoals dat je ineens over ijsvogeltjes begint te praten?’

‘Precies! Die ijsvogel heeft me iets te vertellen. Waarom zou hij anders aan mij zijn verschenen?’

‘Je ziet te weinig mensen, dat is niet gezond,’ verzuchtte ze. ‘Dat zegt mijn moeder ook steeds tegen mij, dat het niet gezond is dat ik liever niemand wil zien.’

‘Ik zie jou.’

‘Dat telt niet.’

‘Voor mij wel.’

‘Zeg zulke dingen niet tegen iemand anders, anders sluiten ze je straks nog op.’

‘Niemand sluit mij op.’

‘Beloof het me.’

‘Oké.’

‘Oké?’

‘Ik beloof het,’ zei ik.

Ze knikte tevreden en keek naar de bomen, de velden in de verte en de glinsteringen in het water.

‘Buurvrouw Purperhart, die boven mij woont en prachtige lange vlechten heeft, zegt altijd dat je beter binnenin kunt bewaren wie je bent,’ zei ze. ‘Ik denk dat ze gelijk heeft.’

‘Wat heb je daar nu aan?’ zei ik.

Ze liet haar mondhoeken zakken en schokte met haar schouders.

‘Zo wordt het tenminste niet kapotgemaakt. *Gecorrumpeerd*, noemt meneer Vital van levensbeschouwing dat. Hij is klein en heeft nog maar een paar haren, die hij dwars over zijn schedel